

VRRROOOM

motorcykeldesign

Temaudstilling i Kunstindustrimuseet 27.11.2008-15.3.2009

UDSTILLINGSBESKRIVELSE

I slutningen af november brøler Kunstindustrimuseets sale af maskinæstetik. Mere end 60 af designhistoriens mest fascinerende og beundrede motorcykler danner rammen om en fortælling om det første mekaniserede transportmiddels udvikling op gennem det 20. århundrede. Intentionen er at gøre motorcyklens historie og dens rolle i den moderne tidsalder let tilgængelig for et bredt publikum og på den måde skabe interesse om motorcyklens betydning på mange planer og sætte den ind i den designhistorie, som museet formidler til hverdag.

Hovedtemaer

Tema 1 Formgivning og national identitet

Den tidligste formgivning af motorcykler er udført af håndværkere og ingeniører med udgangspunkt i det konstruktive. En række samtidige tekniske landvindinger skabte forudsætningerne for motorcyklen, fx den kompakte motor, det luftfyldte dæk, kæden til kraftoverførsel og ny stelgeometri. Udstillingen vil vise baggrunden for den store variation i udformningen af både motorer og maskiner som helhed. Et afsnit i udstillingen vil belyse forskellige motorkonstruktioner og rammens opbygning for motorcyklens køreegenskaber.

Motorcyklens skiftende æstetiske udtryk vil blive belyst gennem den teknologiske udvikling. Den følger dog også den almindelige stiludvikling, således finder vi både Art Deco og Bauhaus-funktionalisme i 1920'ernes formgivning, mens 1990'ernes motorcykel efter en periode med organiske, aerodynamiske linjer får dekonstruerede former ligesom tidens arkitektur.

Forestillingen om nationale karaktertræk afspejles i maskinernes formgivning. De tyske motorcykler markedsføres som fornuftige og holdbare, de engelske som aristokratiske og personlige, de japanske som hidsige og italienske motorcykler som rå og vilde, mens de store tunge amerikanske motorcykler emmer af luksus. I Danmark får vi vores egne små produktioner, som kulminerer med den underspillede, men rationelt gennemarbejdede Nimbus.

Tema 2 Motorcyklens skiftende funktioner

I første halvdel af det 20. århundrede brugte man motorcyklen til alle former for praktisk betonet transport. For selvstændige næringsdrivende, politi, postvæsen og militær var motorcyklen uundværlig i det daglige arbejde. Den omlægning af produktionsapparatet, som fandt sted efter

anden verdenskrig og blev ledsaget af øget velstand og stor befolkningstilvækst blev baggrunden for en voksende motorcykelindustri, som udviklede et meget stort udbud af mærker og modeller til personlig transport. Med tiden opstod der naturlige grupperinger omkring forskellige typer motorcykler.

Brugsmaskiner udvikles med afsæt i den populære motorcykelsports mere eksperimenterende tekniske løsninger og design. Speedwaysporten bliver herhjemme et nationalt anliggende og flere danske verdensmestre sætter nationen på verdenskortet.

For store dele af ungdommen, som fra 1950'erne hedder teenagere, kommer motorcyklen, farten og de tilhørende subkulturer til at symbolisere den frihedstrang, som bliver identisk med ungdomsoprøret. Langt ind i 1970'erne har motorcyklen været synonym med ungdommens afstandstagen fra det veletablerede, materielle samfund. Billeder og film vil fortælle om dette generationsopgør, hvor yderpolerne er Che Guevara, som kørte fra nord til syd i Latinamerika, mens Peter Fonda, Dennis Hopper og Jack Nicholson i filmen Easy Rider kørte fra øst mod vest gennem USA.

I de sidste årtier er motorcyklen med den stigende velstand blevet et luksusgode for mange samfundsklasser og -kulturer. Og gennemsnitsalderen for motorcyklister er steget. Verden ligger i dag åben og hele familier drager nu afsted på færdigpakkede opdagelsesrejser til alle fem kontinenter.

Tema 3 Mode, kønsroller og livsstil

Motorcyklens designelementer og de genstande, der knytter sig den, har bredt sig til mange andre former for design. Motorcykelbeklædningen har været trendsættende for den etablerede modeverden med læderjakken, som det mest markante symbol. Efter Marlon Brando havde gjort læderjakken til kult i filmen The Wild One i begyndelsen af 50'erne blev den symbol på en hel ungdomskultur, der gjorde oprør og søgte emancipation. Motorcyklen og læderjakken blev en del af den nye populærkultur, der var tæt forbundet med rockmusikkens overgang fra opgør med det etablerede til pop. Motorcyklisternes læderbeklædning har formået at overleve og forplante sig i nye bevægelser og stilretninger.

Den blev også punkernes foretrukne beklædning og blev i 1970'erne og 80'erne inspirationskilde for de største franske modeskabere.

Peter Fondas film "Easy Rider" dyrkede sammen med andre film og dele af populærkulturen maskuline forbilleder med motorcyklen i centrum. Scooteren kom til at fremstå som det feminine og humanistiske modstykke med Audrey Hepburn i "Prinsessen holder fridag" som det visuelle højdepunkt.

Hvor motorcyklen tidligere markerede forskellen mellem kønnene er disse interesser nu smeltet sammen. Store hurtige, motorcykler er ikke længere forbeholdt unge maskuline mænd. Antallet af især yngre kvinder og ældre mænd, der anskaffer sig motorcykel og derigennem skaber sig en ny identitet vokser eksplosivt i disse år.

Motorcykelbiograf

I tilknytning til udstillingen indrettes en biograf, hvor der vises spillefilm med motorcyklen som gennemgående tema. Det Danske Filminstitut er samarbejdspartner i udstillingen og udvælger motorcykelfilmklassikere. Hver dag vises en ny film i biografen, fx Carl Th. Dreyers De nåede

færgen, The Wild One (Marlon Brando), The Great Escape (Steve McQueen), Easy Rider (Peter Fonda, Dennis Hopper og Jack Nicholson), Mad Max (Mel Gibson), De tre måske fire (Børge Rosenbaum, Poul Reichhardt).

Baggrundsfilm

Udstillingens temaer vil blive belyst af en række film i selve udstillingen. Eksempelvis vil temaet tyske motorcykler ledsages af en film om NSU-fabrikken i 1930'erne. Temaet sport vil omfatte film om bl.a. Roskilde Ring og motorløbene på Isle of Man, der har været afholdt siden 1907.

Danske motorcykelentusiaster fortæller

Til udstillingen produceres en dokumentarfilm, hvor kendte danske motorcyklister fortæller om deres oplevelser med og forhold til motorcyklen. Filmen vil indeholde historier fortalt af bl.a. speedwayverdensmesteren Ole Olsen, filmproducenten Peter Aalbæk Jensen, historikeren og forfatteren Hjalte Tin og billedkunstneren Michael Kvium.

Museumsgæsternes viden og udstillingsobjekter

Motorcykelverdenen er fuld af eksperter med indgående indsigt i motorcykelhistorien. Den viden har museet tænkt sig at indsamle i løbet af udstillingen. De besøgende har mulighed for at indsende viden om udstillingens temaer og udstillingsgenstande. Udstillingens skilte og formidling vil ugentlig blive opdateret med de besøgendes viden som en slags wikipedia.

En sektion af udstillingen vil også omfatte udstillingsgenstande med en personlig historie, som de besøgende medbringer i løbet af udstillingen.

I udstillingszonen vil der også være en politomotorcykel og en spektakulær motorcykel, som børn kan prøve.

Udstillingsopbygning og arkitektur

Udstillingen dækker 600 m² og vil blive opbygget således, at den giver den stærkest mulige sanselige oplevelse. Opstillingerne omfatter tekster, citater, lydclip med fx motorer fra forskellige tider, fotostater og film.

Introduktionsrummet vil i et enkelt blik give en fornemmelse af hele udstillingens indhold. Den mest markante opstilling vil være en lang gennemgående rampe, som motorcyklerne kommer buldrende ned af. Omfangsrige tableauer behandler overskueligt forskellige temaer fx motorernes udvikling, mode, ungdomskultur, motorcykelsporten som teknisk avantgarde, motorcyklens stilhistorie m.m.

Udstillingskatalog

Udstillingen ledsages af et rigt illustreret katalog, der sætter motorcyklernes historie ind i en bredere design- og kulturhistorisk kontekst. Kataloget vil være tæt pakket med billeder fra originale motorcykelbrochurer fra det 20. århundrede og gamle fotografier. En række artikler skrevet af fagfolk, forskere, historikere, journalister og filosoffer sætter fokus på forskellige aspekter af motorcykelområdet: fx oplevelsen af køre på motorcykel, motorcyklens designudvikling, motorcykelsport, motorcykelmode, subkulturer, motorcykelfilm m.m.